

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.425/2015/6.

A tanács tagjai: . Tallián Blanka a tanács elnöke
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna
előadó bíró
Patakiné dr. Teremi Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:
Dr. Mester Csaba ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:
Dr. Urbán Zsuzsanna jogtanácsos

A per tárgya: üzemi balesetből eredő kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

Más perbeli személyek neve és perbeli állása:

Ifj. Dr. Horváth Ferenc ügyvéd (4025 Debrecen, Vásáry István u. 8. fszt.1.) által képviselt tanú. (1087 Budapest, Könyves Kálmán krt. 48-52.) - alperes pernyertessége érdekében beavatkozó

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Miskolci Törvényszék - 1.Mf.20.032/2015/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság - 8.M.991/2012/63.

Rendelkező rész

A Kúria a Miskolci Törvényszék 1.Mf.20.032/2015/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 10.000 (tízezer) forint, a beavatkozónak 10.000 (tízezer) forint és 2.700 (kettőezer-hétszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget. A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 1990-től állt az alperes alkalmazásában, a b. külszíni fejtésen lakatos munkakört töltött be. 2010. december 29-én szenvedett munkavégzés közben balesetet, amely következtében szemérem és medencecsonttörése keletkezett. A balesetért a bíróságok a felelősségét 50 % - (50 %)-ban állapították meg.
- [2] Az alperes 2012. márciusában 1.200.000 forintot, a biztosító 2012. októberében 1.000.000 forintot, és az alperes ideiglenes intézkedéssel 2013. decemberében 2.000.000 forintot fizetett a felperesnek nem vagyoni kártérítés címén.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperes a keresetében vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest, továbbá 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetését igényelte kamataival együtt.
- [4] Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8. M.991/2012/63. számú ítéletével több jogcímen vagyoni, valamint 2.800.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Rögzítette, hogy a peres felek a költségeiket maguk viselik, valamint hogy az eljárás illetéke az alperest terheli.
- [6] Az elsőfokú bíróság ítélete - a felülvizsgálati kérelemmel érintett részében - utalt az 1959. évi IV. tv. (Ptk.) 76. §-ában

foglaltakra, valamint az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI.1.) számú határozatában kifejtettekre.

- [7] A felperest terhelő bizonyítási teher körében a bíróság a felperes családtagjait, továbbá egy korábbi munkatársát, T.K.-t, valamint a szomszédokat és a barátokat hallgatta meg. A családtagok egybehangzó nyilatkozata szerint a felperes egészségi állapota jelentősen romlott a baleset következtében, azóta érdemi munkavégzésre képtelen. A ház körüli, illetve a ház rendben tartásával járó tevékenységek is jelentősen visszaszorultak. Két nagykorú gyermeke megerősítette, hogy az édesanyjuk elköltözése a házastársak kapcsolatának megromlása, a felperes morózussá, türelmetlenné válása következménye. A gyermekek viszonya az édesapjukkal jó maradt, azonban állították, hogy jóval nagyobb türelemre van szükségük, mint a balesetet megelőzően. Édesapjuk fizikai állapota mellett pszichés állapota is jelentősen romlott.
- [8] Az igazságügyi orvosszakértő az orvosi leletek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a 2012. októberében elmaradt műtét a jelen körülmények között már nincs tervezve, miután az az állapot javulását nem eredményezheti. A felperes állapota végleges, azt a nem vagyoni kártérítés körében mindenképpen értékelni kellett a munkáltató terhére. Az összes felsorolt körülményt egybevetve ezért a bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperessel történtek kompenzálására összesen 7.000.000 forint nem vagyoni kártérítés lehet elégséges a jelen értékviszonyok mellett, így az eddig már kifizetett 4.200.000 forint nem vagyoni kár feletti további 2.800.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest.
- [9] A felperes fellebbezése és az alperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró Miskolci Törvényszék 1.Mf.20.032/2015/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság kijavított ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részében helybenhagyta. Az alperest részilleték viselésére kötelezte, a felperest pedig arra, hogy az alperesnek másodfokú perköltséget fizessen.
- [10] A másodfokú bíróság ítélete szerint az elsőfokú bíróság részletezte, hogy a nem vagyoni kár a személyhez fűződő jogok sérelmének kompenzálására szolgál. A felperes vonatkozásában az élethez, testi épséghez, munkavégzéshez, a teljes élethez való jog mint alapvető személyhez fűződő jog sérült az elszenvedett baleset folytán oly módon, hogy nála a perben beszerzett orvosszakértői vélemény megállapításainak alapján 40 %-os munkaképesség-csökkenés következett be. Erre figyelemmel a felperes fizikai igénybevétellel járó munkáját, a ház körüli teendőket sem tudja elvégezni, mindez pedig a családi életére is kihatással van. Fizikai állapota, valamint pszichés megbetegedése véglegesnek tekinthető.
- [11] Az elsőfokú bíróság ítéletéből kitűnően a nem vagyoni kár mértékét a bíróság a határozat meghozatalának időpontjában irányadó jövedelmi és értékviszonyok figyelembe vételével határozta meg, ezért helytálló, hogy a kamat fizetésére vonatkozó igényt nem találta alaposnak.

- [12] A törvényszék álláspontja az, hogy a 2014. évi forgalmi- és értékviszonyokat, valamint életviszonyokat tekintetbe véve a felperes 40 %-os munkaképesség-csökkenését, valamint a balesetben való közrehatását is értékelve a 7.000.000 forint arányos a felperest ért sérelem kompenzálására, az sem eltúlzottnak, sem alacsonynak nem tekinthető.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [13] A felperes a felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős ítélet azon részének, amely a nem vagyoni kártérítés után járó törvényes késedelmi kamat megfizetése iránt előterjesztett felperesi kérelmet elutasította hatályon kívül helyezését. A nem vagyoni kártérítési összeg után 2010. december 29-étől a kifizetés napjáig számított késedelmi kamat megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. A Pp. 275. §-ának (4) bekezdésére hivatkozott.
- [14] A felperes jogszabálysértésként a Ptk. 360. § (1) bekezdését, 301. § (1) bekezdését, valamint a Pp. 221. §-ának (1) bekezdését jelölte meg.
- [15] A felülvizsgálati kérelem szerint a felperes a 2012. szeptember 27-én kelt keresetmódosításában a nem vagyoni kártérítés iránti igényét felemelte, ennek keretében az Mt. 174. § (1) bekezdése, és a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja, a Ptk. 339. § (1) bekezdése, a Ptk. 355. § (1), (2) és (4) bekezdése alapján kérte kötelezni az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 10.000.000 forintot nem vagyoni kártérítés címén, valamint ezen összeg után 2010. december 29-étől a kifizetés napjáig számított Ptk. 305. § (1) bekezdés szerinti késedelmi kamatot.
- [16] Az alperes a felperesnek járó kártérítést nem fizette meg a károsodáskor azonnal, ezért a Ptk. 305. § (1) bekezdés szerint kérte kötelezni kamatviselésre.
- [17] A hivatkozott jogszabályi rendelkezésekkel összefüggésben utalt a felperes a Legfelsőbb Bíróság Büntető és Polgári Kollégiumának 1. számú állásfoglalására (BK-PK.1.), amely kimondja, hogy „a kártérítési összeg után kamat a károsodás bekövetkeztétől jár... a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes, ezért a kárért felelős személy a károsodás bekövetkeztétől köteles késedelmi kamatot fizetni”.
- [18] A másodfokú bíróság ítéletében a jogszabályokkal ellentétesen mondta ki, hogy az elsőfokú bíróság a határozat meghozatalának időpontjában érvényes jövedelmi- és értékviszonyok figyelembe vételével határozta meg a nem vagyoni kártérítés összegét, ekként a kamat fizetésére vonatkozó igény nem alapos.
- [19] A felülvizsgálati kérelem szerint az eljáró bíróságok megsértették a Pp. 221. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat, vagyis nem tettek eleget indokolási kötelezettségüknek, nem hivatkoztak azokra a jogszabályokra, amelyeken ítéletük alapul. A másodfokú bíróság

ítélete nem tartalmaz arra vonatkozó hivatkozást, hogy mely jogszabály alapján döntött amikor nem adott helyt a felperes fellebbezésében foglalt, a nem vagyoni kártérítés után járó kamat megfizetése iránti igénynek. Kiemelendő, hogy az ítélet annak ellenére nem tartalmazza ezen hivatkozást, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a nem vagyoni kártérítés után járó kamat megfizetése iránt előterjesztett felperesi kereset elutasítását követően egyáltalán nem indokolt, és döntése jogszabályi hivatkozást sem tartalmaz.

- [20] A BH 1979.72. számú határozat is kimondja, hogy „hiányos az indoklás, ha a másodfokú bíróság nem jelöli meg azokat a jogszabályokat, amelyeken a döntése alapul”.
- [21] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult, a beavatkozó elsődlegesen a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítását [Pp. 275. § (1) bekezdés c) pont; 271. § (2) bekezdés], másodlagosan a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [22] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [23] A Pp. 275. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül.
- [24] A felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja [Pp. 272. § (2) bekezdés]. Így kizárólag azon felülvizsgálati hivatkozások voltak vizsgálhatóak, amelyek tekintetében a konkrét jogszabályhely és a jogszabálysértés mikéntje is megjelölésre került. A BK-PK 1. számú állásfoglalás, valamint a PK. 50. számú állásfoglalásra hivatkozás nem felelt meg az előírásoknak, mivel azok nem jogszabályok, kizárólag a konkrétan megjelölt jogszabálysértések voltak a jelen eljárásban vizsgálat tárgyává tehetőek.
- [25] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a tőkeösszeg nagyságát vitatta, amikor azt kamattal növelt összegben kérte meghatározni. Ezért nem irányadó a Pp. 271. § (1) bekezdés c) pontja, a felülvizsgálati kérelem nem kamatfizetésre irányult. A Pp. 271. § (2) bekezdésének 2013. június 1-jétől a 2013. évi LXIX. törvénnyel történő módosítása folytán pedig a munkáltató és a munkavállaló nem vagyoni kártérítés iránti igénye érvényesítése nem esik felülvizsgálati értékhatár alá [1/2014. (II.10.) KMK vélemény].
- [26] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a bíróságok által megítélt nem vagyoni kártérítés összege után 2010. december 29-étől a kifizetés napjáig a késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest, mivel álláspontja szerint csak ezen összeg alkalmas az elszenvedett sérelem kompenzálására. Hivatkozása szerint a 2012.

szeptember 27-én előterjesztett keresetmódosítását mindvégig fenntartotta, amelyben 10.000.000 forint nem vagyoni kártérítést igényelt kamataival együtt.

- [27] A nem vagyoni kártérítés összegének megállapításakor a joganalógia alapján a Ptk. 355. § és a Ptk. 360. § (1) és (2) bekezdésében írt rendelkezéseket is figyelembe kell venni, amelyek azt a célt szolgálják, hogy a károsult olyan helyzetbe kerüljön, amelyben akkor volna, ha a károkozás nem következik be. A Ptk. 360. §-ának (1) bekezdése értelmében a kártérítés nyomban esedékes, míg a (2) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a kárért felelős személy helyzetére a szerződés teljesítésében késlekedő kötelezettre irányadó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.
- [28] A kialakult bírói gyakorlat szerint a nem vagyoni kártérítés összegét vagy a balesetkori értékviszonyok alapján kamattal, vagy pedig az elbíráláskori értékviszonyok alapján (kamat nélkül) kell megállapítani (LB.Mfv.I.10.714/1996.).
- [29] Az elsőfokú bíróság ítéletében egyértelműen rögzítette, hogy „a felperessel történtek kompenzálására összesen 7.000.000 forint nem vagyoni kártérítés lehet elégséges a jelen értékviszonyok mellett, így az eddig már megfizetett 4.200.000 forint nem vagyoni kártérítés felett további 2.800.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest” (63. sorszámú ítélet, 8. oldal 2. bekezdés). A bíróság tehát egyértelműen rögzítette, hogy a balesetkori értékviszonyok alapján határozta meg a felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegét, és ezért nem döntött a kamatfizetés mértékéről.
- [30] A felperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte a törvényszéktől oly módon, hogy „a nem vagyoni kártérítés tekintetében keresetemnek teljes körűen helyt ad, vagyis az alperest 5.800.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezi” (fellebbezés, 1. oldal).
- [31] A másodfokú bíróság nem terjeszkedhetett túl a fellebbezési kérelmen [Pp. 253. § (3) bekezdés], ezért kizárólag ennek körében vizsgálhatta felül az elsőfokú bíróság döntését a megítélt összegszerűséget, illetőleg a kamatot.
- [32] Alaptalanul sérelmezte a felperes a felülvizsgálati kérelmében a Pp. 221. §-ának megsértését is, vagyis hogy a másodfokú bíróság nem tett eleget ítélet indokolási kötelezettségének. A bíróságoknak döntésüket mindig az adott körben szükséges mértékben kell indokolniuk, ennek pedig a törvényszék eleget tett. A jogerős ítélet szerint ugyanis „az elsőfokú bíróság ítéletéből kitűnően a nem vagyoni kár mértékét az elsőfokú bíróság a határozat meghozatalának időpontjában érvényes jövedelmi- és értékviszonyok figyelembe vételével határozta meg, ezért helytálló, hogy a kamat fizetésére vonatkozó igényt e tekintetben nem találta alaposnak (4. sorszámú ítélet, 4. oldal 1. bekezdés).
- [33] A bíróságok az összegszerűség körében helytálló döntést hoztak, az ítélet meghozatalakor értékviszonyokat vették figyelembe, és így ez nem volt további kamatösszeggel növelhető.
- [34] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában

fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján.

Zárórész

- [35] A felperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul, míg az illetéket az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az államnak kell viselnie.
- [35] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2016. május 18.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Patakiné dr. Teremi Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

Nné

tisztviselő